

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

för Huvudsta förskola

Verksamhetsåret 23/24

1. Inledning

Alla barn inom förskolan har rätt att inte bli utsatta för kränkande behandling eller diskriminering. Förskolans vision är att skapa förutsättningar så att alla barn ska må bra och kan nå sin fulla potential. Vi värderar trygghet, trivsel och lärande högt där alla känner sig sedda och inkluderade.

Varje år är förskolan skyldiga att upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen mot kränkande behandling och diskriminering genomsyrar hela förskolans verksamhet och är väl synlig i utbildningen och i de regler och rutiner som finns. Alla barn, medarbetare och vårdnadshavare är delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Planen utgår från skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), läroplanen, FN:s barnkonvention samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

1.1 Vad är kränkande behandling och diskriminering?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som kränker någons värdighet, men som inte har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av om ett barn blivit utsatt för kränkande behandling ska barnets upplevelse vara utgångspunkt. Upprepade kränkningar vid återkommande tillfällen kallas för mobbning.

Kränkande behandling kan exempelvis vara:

- fysiska handlingar (slag, knuffar)
- verbala (nedsättande ord, öknamn, hot, svordomar)
- psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, grimaser)
- texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier, klotter, sms, sociala medier)

Diskriminering

Diskriminering betyder att ett barn blivit orättvist behandlad och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det finns vidare olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera.

1.2 Innehållet i planen mot kränkande behandling

För att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering upprättas årligen, i varje särskild verksamhet, en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen är aktuell i förskolans dagliga arbete och utformas utifrån vårt unika verksamhetsbehov.

Planen mot kränkande behandling innehåller:

- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av våra barn,
- en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, och
- en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående årsplan mot kränkande behandling har genomförts.

Planen innehåller rutiner för att hantera ingripanden i akuta situationer. I det inkluderas ansvarsfördelning och rutiner för anmälning, utredning och dokumentation. Vidare innehåller planen information om verksamhetens främjande och förebyggande arbete.

Planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av barnen, personal och vårdnadshavare vid Pumpans förskola.

1.3 Förskolans arbete för att aktivt motverka diskriminering

Förskolan arbetar hela tiden för att motverka diskriminering och förhindra trakasserier och sexuella trakasserier som en del i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Arbetet sker i fyra steg genom att

1. undersöka risker för diskriminering och repressalier (dvs. händelser som kan ses som hämndaktioner eller straff) samt andra hinder för enskilda barns lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,

2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta främjande och förebyggande åtgärder samt
4. följa upp och utvärdera åtgärderna.

Alla delar av det fortlöpande arbetet dokumenteras och i alla delar samverkar förskolan med barn och personal.

Information om likabehandlingsplan:

Begreppet likabehandlingsplan ersattes år 2017 i diskrimineringslagen med ett dokumentationskrav. Dokumentationskravet innebär att förskolan skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder. Dokumentationen innehåller en redogörelse för alla delar av arbetet som rör aktiva åtgärder, redogörelser av åtgärder som planeras och vidtas samt hur samverkansskyldigheten fullgörs. Dokumentationen enligt diskrimineringslagen och planen mot kränkande behandling enligt skollagen sker i detta dokument.

I arbetet med att motverka diskriminering ligger att förskolan tar fram riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa följs upp och utvärderas. Förskolans riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier finns i bilaga 1.

1.4 Systematiskt och målinriktat arbete

Förskolan bedriver ett systematiskt och målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling och diskriminering. I det arbetet ingår att kartlägga verksamhetens nuläge och identifiera risk för när och var barn blir utsatta för kränkande behandling och diskriminering. I kartläggningen ingår även att följa upp förra årets planerade aktiviteter.

När kartläggningen är genomförd görs en analys och bedömning av uppgifter som framkommit för att kunna planera in vilka aktiviteter som vi ska genomföra i syfte att förbättra kvaliteten i verksamheten och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Aktiviteterna genomförs sedan i enlighet med planeringen.

1.5 Främja, förebygga och åtgärda

Förskolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier uppstår.

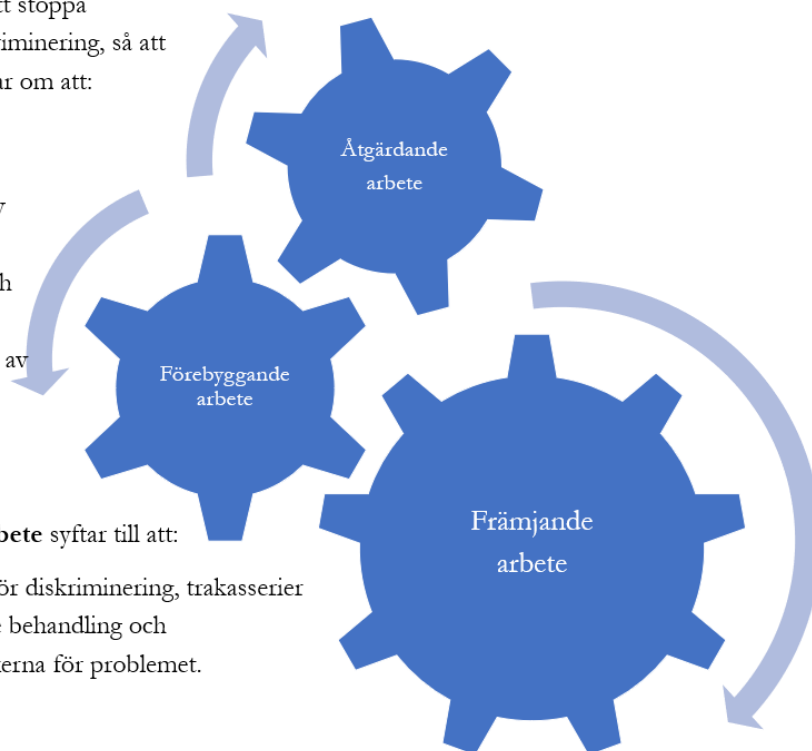
Främjande arbete tar alltid sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det främjande arbetet är fundamentalt för all förskoleverksamhet, är ständigt en del i undervisningen och pågår kontinuerligt. Det förebyggande arbetet tar sikte på risker för problem och handlar om att vi undersöker och följer upp verksamheten ur olika perspektiv. Det åtgärdande arbetet sker när någonting har hänt som förskolan måste stoppa och hantera så att det inte sker igen

Åtgärdande arbete syftar till att stoppa kränkande behandling och diskriminering, så att det inte händer igen. Det handlar om att:

- ha rutiner för skydd
- utreda förhållandena
- rapportera kränkningar av olika slag
- informera barn/elever och vårdnadshavare
- ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder.

Förebyggande arbete syftar till att:

- avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och
- tar sikte på riskerna för problemet.

Främjande arbete syftar till att:

- förstärka respekten för allas lika värde
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning samt
- är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

2. Kartläggning och utvärdering

2.1 Beskrivning av kartläggningen

Förskolans kartläggning har utgått från alla former av kränkande behandling (verbal, fysisk, psykosociala, bilder och texter) och samtliga diskrimineringsgrunder (kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder).

Metoder:

- Lyssna in barnen, observationer
- Samtal med barnen,
- BHT,
- Draftit,
- Trygghetsvandring
- Förskoleråd

2.2 Utvärdering av föregående års plan, vidtagna aktiviteter/åtgärder samt riktlinjer/rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Främjande och förebyggande arbete:

1. All personal på förskolan får kompetensutveckling av utvecklingsledare och jurist från Solna stad vid varje läsårsstart "Kränkningar i förskolan – Vad säger lagen, vad innebär kränkningar och hur hanterar vi det?" och i Draftit.
2. Vi har inte arbetat i den utsträckning vi önskar med att dramatisera olika aktuella händelser i barngruppen, samt rollspel och dockteater. Däremot har vi aktivt valt att läsa böcker som relaterar till värdegrundsarbetet som har bidragit till samtal och högläsning med barnen om känslor, kompisrelationer, likheter/olikheter och konflikthantering.
3. Alla avdelningar arbetar med positivt formulerade trivselregler och kompisskap på olika sätt, många använder sig av kompisolar och läser kompisböcker i mindre grupper. Vi samtalar om känslor på olika sätt.
4. Vi upplever att vi är bra på att dela in barnen i mindre grupper så ofta som möjligt både inomhus och utomhus för att skapa en lugn och tillgänglig miljö för alla och är närvarande/härvarande pedagoger i barnen lek och aktiviteter.
5. Vi arbetar med att vara medforskande, lyhörda och aktiva pedagoger
6. En aktivitet är att göra regelbundna kartläggningar kring svårigheter som uppstår, samt göra trygghetsvandringar och hålla barnintervjuer för att bli mer medvetna om barnens syn på otrygga ställen, stunder under dagen osv

7. Vi skapar en lugn och tillgänglig miljö med rum i rummen samt erbjuder barnen olika aktiviteter och tillför material
8. Vi har planerat och genomfört flera gemensamma temaveckor på förskolan där bland annat värdegrundsarbete är en del av dessa veckor, exempelvis “vänliga veckan”, “internationella fredsdagen”, “vänskapsdagen”.

Utifrån utvärderingen av förra årets främjande och förebyggande aktiviteter ser vi dessa effekter på förskolan:

- Vi har givande samtal i barngrupperna kring den värdegrundslitteratur vi valt att läsa
- Vi märker att många barn är medvetna om gemensamma kompisregler och att de ofta hänvisar till dem i olika sammanhang. Vi skulle kunna bli bättre på att involvera barnen i avdelningarnas respektive trivselregler och ge dem mer inflytande och delaktighet i dessa.
- Vi märker att det blir ett lugnare klimat i barngruppen när vi delar in gruppen i mindre grupper och varje barn får mer möjlighet att bli sedda och hörda. Barnen återberättar saker de gjort i de mindre grupperna när de sedan träffar den större gruppen.
- De gemensamma temaveckorna ger en vi-känsla på hela förskolan, en gemensam medvetenhet och det inspirerar oss pedagoger att driva arbetet framåt. Vi ser även ett stort intresse från vårdnadshavarna.
- Just nu håller vi på att utveckla vår utemiljö och tillföra aktiviteter och material genom att skapa undervisningskorgar kopplade till förskolans läroplansmål.
- Vi ser att vi skulle behöva uppdaterade förhållningsregler gällande olika situationer i förskolan, exempelvis ute på gården.
- Kartläggningarna sker främst på individnivå, men kan även behöva göras på gruppnivå.
- Barnintervjuer har hållits i femårsgruppen och behandlat värdegrundsfrågor som exempelvis trygghet och känslor. Dock har trygghetsvandringarna och barnintervjuerna inte blivit av i den utsträckning vi önskar, men är något som vi fortfarande ser positivt på. Vi tänker att det är ett bra sätt att barnen ska få inflytande och bli delaktiga i sin utbildning. Vi vill fortsätta arbeta med/börja arbeta med barnintervjuerna i alla åldrarna på förskolan och i mindre gruppkonstellationer. Bildstöd skulle kunna vara ett positivt verktyg för att konkretisera våra frågor.

3. Analys och bedömning

3.1 Analys av kartläggningen

Arbetet med att dela in barnen i mindre grupper har resulterat i ett lugnare klimat på förskolan. Det skapar en trygghet och barnen blir sedda och hörda. Det gemensamma temaveckorna skapar vi-känsla och sammanhållning på förskolan. Värdegrundsarbetet och den utvalda litteraturen ger effekter i barngruppen, då vi ser att barnen är mer medvetna och att de hänvisar till gemensamma kompisregler på olika sätt.

Årets kartläggning visar att barnens trygghet och trivsel på förskolan är konstant. Barnens inflytande i aktiviteter och undervisningen är en faktor men där också det systematiska värdegrundsarbetet som ständigt pågår på förskolan är en stor del i arbetet.

3.2 Verksamhetens behov

Vi behöver fortsatt att dela in barnen i mindre grupper både ute och inne. Vi ser över våra lärmiljöer och skapar korgar med undervisningsmaterial för utomhusvistelsen. Vi behöver utveckla arbetet med att involvera barnen mer i gemensamma trivselregler och anpassa barnintervjuerna till olika åldrar på förskolan för att fånga barnens tankar om trygghet och trivsel. Vi vill ge barnen mer inflytande och delaktighet genom att se över rutiner för att genomföra trygghetsvandringar med barnen.

4. Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Förskolan har nolltolerans mot trakasserier och sexuella trakasserier. Förskolan arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbete samt har ett systematiskt arbete med undervisning om sexualitet, samtycke och relationer för att förebygga och förhindra att trakasserier och sexuella trakasserier uppstår.

Vi använder oss bl.a av "Stop min kropp" i undervisningstillfällen med barnen. Förskolan ser också till att alla barn känner sig trygga och att de kan berätta hur de mår och upplever förskolevistelsen. Förskolan ser till att personalen vet hur de ska agera om de får kännedom om att barn blivit utsatt.

Öppning och stängning

I största möjliga mån ha två medarbetare som öppnar och stänger förskolan. Öppning och stängning sker gemensamt på samma avdelning

Vila

Dörren till vilrummet ska alltid vara öppen, alternativt att det är full insyn på annat sätt till exempel genom ett inre fönster eller en glasdörr.

Toalettbesök

Alla pedagoger har uppdraget att byta blöjor och bistå barn vid toalettbesök, detta gäller dock inte ny personal, praktikanter eller korttidsvikarier. Blöjbyte och toalettbesök ska alltid ske med öppen dörr men utan att barnets integritet kränks.

5. Planering av aktiviteter/åtgärder

5.1 Främjande aktiviteter/åtgärder

1. Kompetensutveckling i "Kränkningar i förskolan – Vad säger lagen, vad innebär kränkningar och hur hanterar vi det?" och Draftit.
2. Dramatisera olika aktuella händelser i respektive barngrupp. Vi gör ett gemensamt manus för dramatisering.
3. Vi arbetar med trivselregler och känslor (t.ex. med hjälp av Kompisböcker och Djuren på Djuris) och kompisskap på respektive avdelning.
4. Vi delar in barnen i mindre grupper och är närvarande/härvarande i barnen lek och lärande.
5. Vi har gemensamma temaveckor för att stärka vi-känslan och sprida ett gemensamt lärande över hela förskolan.

Ansvarig:

Kristina Jönsson Rektor och Johanna Åkerlind Kermoury biträdande rektor

Tidsperiod:

1. Augusti 2023
2. Läsår 23/24
3. Läsår 23/24
4. Läsår 23/24
5. Läsår 23/24

Uppföljning/utvärdering:

1. Rektor avsätter tid på personalmöte i maj 2024 för att utvärdera kompetensutvecklingen och om det behövs ytterligare åtgärder
2. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
3. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
4. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
5. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024

5.2 Förebyggande aktiviteter/åtgärder

1. Medforskande, lyhörda och aktiva pedagoger.
2. Regelbundna kartläggningar kring svårigheter som uppstår (individ- och gruppnivå) för att kunna göra Anpassningar
3. Trygghetsvandring och barnintervjuer i alla åldrar, använd bilder som stöd i samtalen.
4. Arbeta utifrån ABC-modellen genom att förstärka och lyfta positiva händelser på individ och gruppnivå och lägga fokus på vad vi ska och får göra istället för förbud.

Ansvarig:

Kristina Jönsson Rektor och Johanna Åkerlind Kermoury biträdande rektor

Tidsperiod:

1. Läsåret 23/24
2. Läsåret 23/24
3. Läsåret 23/24
4. Läsåret 23/24

Uppföljning/utvärdering:

1. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
2. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
3. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
4. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024

5.3 Åtgärdande aktiviteter/åtgärder

1. Draft-it – använda systemet för att dokumentera och utreda kränkningar
2. Planen mot kränkande behandling och diskriminering går igenom med pedagogerna vid terminsstart på APT.
3. Vårdnadshavarna informeras och blir delaktiga i Planen mot kränkande behandling och diskriminering och hur vi arbetar med barnen via Infomentor, på föräldramöten och i informationsbrev.
4. Planen mot kränkande behandling och diskriminering ska genomsyra hela vår verksamhet
5. Följa upp mål och aktiviteter från Planen mot kränkande behandling och diskriminering på våra avdelningsmöten

Ansvarig:

Kristina Jönsson Rektor och Johanna Åkerlind Kermoury biträdande rektor

Tidsperiod:

1. Läsår 23/24
2. HT 2023 och augusti 2024
3. Läsår 23/24
4. Läsår 23/24
5. Läsår 23/24

Uppföljning/utvärdering:

1. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
2. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
3. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
4. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024
5. Studiedag i december 2023 och APT i Maj 2024

6. Delaktighet i kartläggning, analys/bedömning och planering

Personalen:

- Personalen har fått frågor kring förra årets plan och genomförda åtgärder i samband med höstens kartläggning.
- Observation i barngruppen

Barn:

- Samtal med barn,
- trygghetsvandring

Vårdnadshavare:

- Brukarundersökning

7. Implementering av planen i daglig verksamhet

Eftersom aktiviteterna i planen är en del av förskolans dagliga arbete så sker implementeringen hela tiden i undervisningen och i det sociala arbetet med barnen.

Information och genomgång av det åtgärdande och förebyggande arbetet sker alltid på föräldramöten. Planen kommer även att läggas ut på Infomentor.

Planen inkl. rutinerna används som stöd för personalen när det förekommer kränkande behandling och diskriminering.